

RUCH PRAWNICZY EKONOMICZNY I SOCJOLOGICZNY

ORGAN WYDZIAŁU PRAWNO-EKONOM. UNIWERSYTETU
I WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ W POZNANIU

POŚWIĘCONY NAUCE I ŻYCIU
PRAWNEMU I GOSPODARCZEMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WYCHODZI W PIERWSZYM MIESIĄCU KAŻD. KWARTAŁU

REDAKTOR NACZELNY
I KIEROWNIK DZIAŁU PRAWNICZEGO
PROF. DR. ANTONI PERETIATKOWICZ

KIEROWNICY DZIAŁÓW
EKONOMICZNEGO: DR. ST. ROSIŃSKI // SOCJOLO-
GICZNEGO: PROF. DR. J. ST. BYSTROŃ, PROF. DR. CZ.
ZNAMIEROWSKI I DR. T. SZCZURKIEWICZ // SĄDOW-
NICTWA: SĘDZIA SĄDU NAJWYŻSZEGO W. MISZĘWSKI

ROCZNIK CZTERNASTY
PÓŁROCZE DRUGIE 1934

1 9   P O Z N A Ń   3 4

REDAKCJA I ADMINISTRACJA ZAMEK, POK. 9 (P. K. O. 201.346)
ODBITO W ROLNICZEJ DRUKARNI I KSIĘGARNI NAKŁADOWEJ

KOMITET REDAKCYJNY:

Dyr. Adamczewski, † Prof. Adamski, L. Archelaus, Dr. Barciński, J. Bargiel, Dr. Baumgarten, Dr. Begale, Prok. Błęszyński, mjr. K. S. Eug. Bogdzewicz, Prof. Dr. Bossowski, Dyr. Broniewski, Prof. Dr. Brzeski, Prof. Dr. Caro, St. Czarnowski, Dr. Dbałowski, Dr. J. K. Gidyński, Prof. Dr. Glaser, Prof. Wł. Grabski, Rad. Z. Grzegorzewski, Dyr. Hebda, Prof. Horoszkiewicz, Dr. Janicki, Dr. Jedlicki, Prof. Dr. Kasznica, Dr. R. Knapowski, Prez. Kornicki, Dyr. Legis, M. Lisiewski, Prof. Dr. Lisowski, Prof. Dr. J. Makowski, Prof. Dr. Nadobnik, Prof. Dr. Ohanowicz, Dr. Wł. Orski, A. Ostrowski, Dr. Paczkiwski, Dr. Podleski, Dr. Porowski, Prez. płk. Więckowski, Dr. Rosiński, Prof. Dr. Rutkowski, Dyr. Samulski, Dr. Silnicki, Dr. A. Smolka, Prof. Dr. Stelmachowski, Prof. Dr. Sułkowski, W. Świącicki, Prof. Dr. A. Szymański, Prez. Szyszko, Rad. P. Typiak, Prof. Dr. Wasiułyński, St. Warchol, Rad. J. Wengierow, Prof. Dr. Winiarski, Prof. Dr. Wojciechowski, Prof. Dr. S. Zaleski, Rad. Z. Zaleski, Prof. Dr. Znaniecki.

Sekretarz Redacji i Redaktor odpowiedzialny
magister praw Marja Zakrzewska-Bilska

Przy oprawie zeszytu 3—4 w jeden tom, należy usunąć kartę tytułową oraz wykaz treści poszczególnych zeszytów, umieszczając natomiast poniższy wykaz treści wraz z kartą tytułową za II półr. 1934

Treść rocznika czternastego

Drugie półrocze 1934

I. ARTYKUŁY

	Strona
Bossowski Franciszek prof.: Ochrona przeciwko nieuczciwej konkurencji ze stanowiska prawa porównawczego oraz prawa rzymskiego	125*
Brutkus Michał: Gospodarcze możliwości reagryzacji Niemiec. Kilka uwag krytyczno-informacyjnych	.155*
Czarnowski Stefan: W sprawie reformy ubezpieczeń społecznych	188*
Gidyński J. Kazimierz dr.: Wsteczna moc obowiązująca kodeksu zobowiązań	.136*
Gutschke Jerzy mgr.: Stanowisko redaktora w niemieckim i włoskim ustawodawstwie prasowym	.141*
Kurnatowski Jerzy prof.: Spółdzielczość w Rosji Sowieckiej	146*
Michalski Jerzy prof.: Charakterystyka ordynacji podatkowej	161*
Polek Wojciech dr.: Kwestja zawieszenia wykonania sądowej kary w wojsku	.178*

II. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA

A. DZIAŁ PRAWNICZY

Abderhalden E.: Handbuch d. biologischen Arbeitsmethoden (rec. dr. W. Sobolewski)	.865
Bautro Eug.: Idea antyteki prawniczej (rec. prof. Br. Wróblewski)	591
Bramson A. i Gelernter K.: Prawo o lichwie (rec. mgr. Cz. Matysiak)	.851
Czuma Ig.: Absolutyzm ustrojowy (rec. prof. A. Peretiatkowicz)	631
Czuma Ig.: Reforma akademicka z 1933 (rec. prof. J. Panejko)	635
Del Vecchio G.: Lezioni di filosofia del diritto (rec. prof. Cz. Znamierowski)	.594
Deryng A.: Główne tendencje rozwojowe prawa narodów (rec. dr. H. Dembiński)	.603
Godziejewski J.: Zbiór przepisów o stowarzyszeniach, związkach zawodowych i zgromadzeniach (rec. prez. S. Mravincsić)	636

Gramsch W.: Deutschlands Verträge gegen d. Krieg (rec. dr. W. Polek)	615
Grzybowski K.: Art. 18-ty Paktu Ligi Narodów (rec. prof. J. Makowski)	607
Guggenheim P.: Der Völkerbund in seiner politischen u. rechtlichen Wirklichkeit (rec. dr. W. Polek)	617
Hohenlohe H.: Grundlegende Fragen d. Kirchenrechts (rec. dr. X. A. Kubik)	597
Jaglarz Fr.: Przepisy o kosztach sądowych (rec. prof. Br. Stelmachowski)	875
Kierski K.: Zmiana ustroju (rec. prof. A. Peretiatkowicz)	632
Komarnicki W.: Ustrój państwowy Rzplitej Polskiej (rec. prof. A. Peretiatkowicz)	632
Kon A.: Kodeks zobowiązań	870
Kopp W.: Gesetzliche Uufruchtbarmachung (rec. G. Wirszubski)	868
Korzonek J. i Rosenblüth Ig.: Kodeks zobowiązań (rec. prof. A. Ohanowicz)	870
Kuchta J.: Dziecko-włóczęga (rec. dr. L. Wrzosek-Krakowiecka)	852
Lachs I.: Zagadnienie pokojowego załatwienia sporów międzynarodowych (rec. prof. J. Makowski)	608
Lande J.: Sprawa teorii prawa (rec. prof. Br. Wróblewski)	592
Langrod J.: Polskie prawo o stowarzyszeniach (rec. prof. J. Panejko)	636
Lasić St.: Sans malice la S. d. N. monte la garde sur le Niemen (rec. dr. W. Polek)	613
Mikuszewski Wł.: Opinia doradcza St. Trybunału Spr. Międzyn. (rec. prof. J. Makowski)	609
Mogilnicki A.: Ustawy karne dodatkowe (rec. mgr. A. Matysiak)	854
Namitkiewicz J.: Zarys prawa handlowego (rec. J. Hryniewiecki)	871
Nestorowicz Wł.: Oskarżony i jego przysięga w rozwoju historycznym procesie karnego (rec. mgr. Cz. Matysiak)	855
Piestrzyński R.: Naród w państwie (rec. prof. A. Peretiatkowicz)	633
Piętka H.: Przedmiot i metoda socjologii prawa (rec. prof. Br. Wróblewski)	593
Prawniczy porównawczy słownik słowiański (rec. prof. J. J. Bossowski)	599
Problem niemiecki na ziemiach zachodnich (rec. prez. K. Kierski)	610
Bappé W.: Systemy nadzoru nad fundacjami w ustawodawstwie obow. na ziemiach Polski w świetle prawa porównawczego (rec. dr. J. Hubert)	638
Revue critique de droit international (rec. prof. L. Babiński)	888

Rogowicz J.: Istota władzy głowy państwa we współczesnem prawie konstytucyjnym (rec. prof. A. Peretiatkowicz).	633
Rosenberg J. M.: Sprzedaż na raty (rec. J. Chrempiński)	873
Rzepecki T.: Przepisy polskiego k. h. dotyczące podróżnych, agentów i przedstawicieli handlowych (rec. prof. W. Skalski)	875
Sik Ł.: Die Devisenvorschriften in der Adwokaturspraxis (rec. dr. St. Sławski)	876
Supiński W.: Postępowanie administracyjne. Zarys teorii wraz z komentarzem (rec. dr. J. Hubert)	639
Tezy do orzeczeń Sądu Najwyższego.	855
Urstein M.: Przestępczość a psychoza (rec. dr. L. Wrzosek-Krakowiecka).	856
Werkowski K.: Praktyka notarialna i hipoteczna (rec. prof. Br. Stelmachowski).	876
Widajewicz J.: Słowianie zachodni na Bałtyku (rec. dr. W. Polek)	612
Wolff M.: Internationales Privatrecht (rec. prof. L. Babiński)	889
Wolter Wł.: Zarys systemu prawa karnego (rec. dr. Zdz. Papierkowski)	858
Zimmerman M.: Wywłaszczenie. Studium z dziedziny prawa publicznego (rec. doc. dr. T. Bigo).	640
Zoll Fr.: Prawo cywilne opracowane przy współudziale J. Gwiazdomorskiego, L. Oberlendera i T. Sołłysika (rec. prof. A. Ohanowicz).	871

Bibliografia

Filozofja i teoria prawa, encyklopedje, bibliografie, kodeksy, zbiory, słowniki etc.	599
Prawo międzynarodowe publiczne.	620
Prawo cywilne, handlowe i procesowe.	876
Prawo międzynarodowe prywatne.	892

Zebrła mgr. M. Zakrzewska.

B. DZIAŁ EKONOMICZNY

Badania nad opłacalnością gospodarstw włościańskich (rec. doc. dr. T. Kłapkowski).	659
Badania nad opłacalnością gospodarstw włościańskich (rec. doc. dr. T. Kłapkowski).	901
Bloch J. i Kopankiewicz Z.: Nowa ustawa o ubezpieczeniu społecznem (rec. dr. J. Baumgarten).	669
Chmielewski R.: Projekt organizacji zbytu zbóż w oparciu o spółdzielczość rolniczą (rec. doc. dr. T. Kłapkowski).	933

Czarnowski St.: Uwagi na temat organizacji rynku ubezpieczeń na życie w Polsce (rec. dr. C. Podleski).	667
Derengowski J.: Próba szacunku dochodów robotniczych z pracy w przemyśle 1928—1932 (rec. X. prof. A. Wóycicki)	670
Dobrzyński W.: Jak ubezpieczać? Poradnik dla akwizytorów P. K. O. (rec. dr. C. Podleski).	666
Grodyński T.: Dziwactwa podatkowe (rec. prof. B. Markowski)	918
Gruber H.: Polska na tle kapitalizacji światowej (rec. dr. L. Rosiński)	667
Heiman-Jarecki A. i Lauterbach St.: Przemysł anonimowy (rec. St. Wyrobisz).	905
Herbst St.: Toruńskie cechy rzemieślnicze (rec. prof. J. Rutkowski)	896
Hoszowski St.: Ceny we Lwowie w latach 1701—1914 (rec. prof. E. Taylor).	652
Ihnatowicz Z.: Myśli programowe o polskiej spółdzielczości rolniczej (rec. J. Bargiel).	681
Inspekcja pracy (rec. J. Rygmanowa).	909
Kutznets S.: Seasonal variations in Industry and Trade (rec. dr. St. Janicki).	647
Latanowicz St.: Rewizja księgowości i bilansu w zasadach i praktyce (rec. prof. W. Skalski).	925
Latanowicz St.: Tajemnice i fałszerstwa księgowości i bilansów (rec. prof. W. Skalski).	925
Mazurkiewicz A. i Gruzewski A.: Zagadnienie statystyki wypadkowej ze stanowiska akcji zapobiegawczej (rec. dr. J. Baumgarten).	671
Ordynacja Ubezpieczeniowa z 19. VII. 1911 i ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z 20. XII. 1911 wraz z uzupełnieniami. Przekład dr. J. Baumgartena i St. Sasorskiego (rec. rad. Fl. Frankowska).	915
Rudniański St.: Technologia pracy umysłowej (rec. J. Ryngmanowa)	677
Salit S.: Kolonia Izaaka, wieś pow. sokólskiego (rec. doc. dr. T. Kłapkowski).	902
Schenk J.: Dr. J. Ritter v. Dunajewski ein österreichischer Finanzminister (rec. prof. B. Markowski).	919
Schmidt St. i Mandrecki St.: Produkcja trzody w świetle badań konjunkturalnych (rec. dr. T. Konopiński).	661
Series of Reprints of Scarce Tracts in Economic a. political Science (rec. dr. St. Janicki).	648
Śliwa R.: Organizacja obrotu wełną krajową (rec. dr. T. Konopiński)	663

Śliwa R.: Obecny stan i warunki rozwoju owczarstwa w Polsce (rec. dr. T. Konopiński).	903
Sprawozdanie Dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy (1933 r.) (rec. J. Ryngmanowa).	913
Sprawozdanie P. K. O. za 1933 r. (rec. dr. L. Rosiński)	663
Stachniuk J.: Kolektywizm a naród (rec. L. Całka)	656
Szefer J.: Kalkulacja taryf inkasa wekslowego (rec. prof. W. Skalski)	926
Szewczyk W.: Analiza bilansów w zastosowaniu do potrzeb banku (rec. prof. W. Skalski)	679
Thugutt St.: Spółdzielczość — Zarys ideologii (rec. J. Bargiel)	929
Witkowski S.: Rendement des entreprises et leur direction rationnelle (rec. prof. W. Skalski).	927
Zawadzki A. Wł.: Teoria pieniądza w średniowieczu (rec. X. prof. A. Wóycicki).	644

Bibliografia

Teoria ekonomiki, dzieła zbiorowe i podręczniki, historia doktryn ekonomicznych, teoria wartości i cen, teoria produkcji i rozdziału dochodu, teoria pieniądza i kredytu, teoria kryzysów i konjunktur gospodarczych	651, 894
Historia gospodarcza	654, 897
Polityka ekonomiczna i monografia o stosunkach gospodarczych:	
1. Dzieła ogólne	658, 899
2. Rola państwa w życiu gospodarczym; etatyzm, monopole, kartele, trusty	659, 900
3. Polityka agrarna, rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, myśliwstwo;	663, 904
4. Górnictwo, przemysł, polityka przemysłowa, budownictwo, rzemiosło.	664, 906
5. Handel, polityka handlowa i komunikacyjna, wymiana międzynarodowa	665, 907
6. Zagadnienia kredytowe, walutowe, bankowe, polityka finansowa i ubezpieczeniowa	668, 908
7. Polityka socjalna, praca, opieka społeczna, kwestja kobieca	672, 917
Skarbowość i polityka skarbowa	673, 921
Statystyka i zagadnienie gospodarcze:	
1. Teoria statystyki, metody statystyczne, statystyka stosowana, demografia, emigracja, polityka kolonialna	674, 923

VIII

Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny

2. Geografia gospodarcza, zagadnienia gospodarstwa światowego.	675,	924
Organizacja pracy i przedsiębiorstw, nauka gospodarstwa prywatnego, umiejętności handlowe, szkolnictwo zawodowe	680,	927
Spółdzielczość.		935

Zebrał dr. Fl. Barciński.

C. DZIAŁ SAMORZĄDOWY

Dembiński H.: Osobowość publiczno-prawna samorządu w świetle metody dogmatycznej i socjologicznej (rec. mgr. J. Wiszniewski)	684
Podwiński St. i Typiak P.: Instrukcja kancelaryjna dla urzędów gminnych (rec. dr. W. Dalbor).	936
Patkaniowski M.: Krakowska Rada Miejska w średnich wiekach (rec. rad. Z. Zaleski).	690
Rosset E.: Dur brzuszny w Łodzi w świetle danych statystycznych z lat 1919—1933 (rec. prof. L. Waściszewski).	943
Sprawozdanie z działalności Izby Przemysłowo-handlowej w Wilnie (rec. dr. Fl. Barciński).	947
Wachholz Szcz.: Nowy ustrój samorządu terytorjalnego w Polsce i jego wartości (rec. dr. W. Dalbor).	687

Bibliografia

I. Samorząd terytorjalny

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, zagadnienia ustrojowe, organizacja, sprawy urzędnicze, ogólna polityka komunalna.	691,	941
Przedsiębiorstwa komunalne, zakłady użyteczności publicznej, szkolnictwo, opieka i szpitalnictwo, budownictwo	692,	945
Finanse komunalne, polityka finansowa, budżety, ogólna gospodarka komunalna.	693,	946

II. Samorząd gospodarczy i samorząd pracy

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, Izby gospodarcze, Izby pracy.	694,	948
---	------	-----

Zebrała mgr. M. Zakrzewska-Bilska.

D. DZIAŁ SOCJOLOGICZNY

Bystroń J. St.: Szkoła jako zjawisko społeczne (rec. dr. T. Szczurkiewicz).	695
---	-----

Ziemiowicz M.: Szkolnictwo w St. Zj. A. P. (rec. doc. dr. J. Chałasiński).	703
Tenże: Nauczanie i wychowanie w St. Zj. A. P. (rec. doc. dr. J. Chałasiński).	703
Witwicki Wł.: Analiza psychologiczna ambicji (rec. dr. T. Szczurkiewicz).	952

Bibliografia

Wydawnictwa zbiorowe. Podręczniki. Historia socjologii	702,	950
Metodologia. Zagadnienia graniczne.	706,	950
Podłoże biologiczne. Warunki zewnętrzne.	708,	955
Życie społeczne.	711,	958
Grupy i typy.	715,	963
Wytwory społeczne.	719,	968
Varia	721,	969

III. PRZEGLĄD PRAWODAWSTWA

Prawo skarbowe przez dr R. Knapowskiego:	
Budżet.	725
Wydatki.	729
Dochody.	731
Kredyt publiczny.	737
Prawo karne i proces karny przez prof. J. J. Bossowskiego	739
Prawo cywilne przez prof. A. Ohanowicza	742
Proces cywilny przez prof. Br. Stelmachowskiego.	747
Kronika ustawodawcza	754, 971

IV. SĄDOWNICTWO

A. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego (dla wszystkich ziem polskich) przez St. Błęszyńskiego.	757,	973
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór rosyjski) przez W. Świącickiego.	769,	1006
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór austriacki) przez dr. Wł. Dbałowskiego.	777,	1016
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór pruski) przez M. Lisiewskiego.	784,	1021

Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego przez dr. Wł. Orskiego	793, 1034
Orzecznictwo Najwyższego Sądu Wojskowego przez mjr. K. S. Eug. Bogdzewicza	797, 1045

B. INNE SPRAWY SĄDOWE

Prawo, sędzia i ustawa	802
Projekty nowych ustaw w sądownictwie wojskowym, przez mjr. k. s. Eug. Bogdzewicza	1049

V. KRONIKA

A. KRONIKA GOSPODARCZA

Rolnictwo, przez A. Ostrowskiego	803
Przemysł i górnictwo, przez St. Czarnowskiego	1050
Handel, przez dr. A. Smolkę	808
Stosunki walutowe i bankowe, przez St. Warchoła	812, 1060
Spółdzielczość, przez J. Bargiela	1061

B. KRONIKA SOCJALNA

Praca przez rad. min. J. Wengierowa	817
Ubezpieczenia społeczne, przez dr. J. Baumgartena	1069

C. KRONIKA SAMORZĄDOWA

Samorząd ziemski, przez rad. P. Typiaka	1072
Samorząd miejski, przez dyr. M. Porowskiego	1075

VI. MISCELLANEA

Ś. p. Henryk Konic, przez A. Peretiatkovicza	838
Ś. p. Jerzy Kurnatowski	841
Ś. p. Stanisław Zaleski, przez M. Wyderkę	1080
Polski słownik biograficzny	842
Piśmiennictwo słowiańskie (polonica).	843, 1086
Komitet fundacji im. Fr. Nowodworskiego (sprawozdanie)	844
V. Ogólny Zjazd Adwokatów polskich w Krakowie	847
Stała Delegacja Zrzeszeń i Instytucyj prawniczych (komunikaty)	848, 1089
Komitet współpracy prawniczej z krajami słowiańskimi	849

VIII międzynarodowy kongres filozoficzny w Pradze, przez prof. Z. Za - wirskiego	.1081
Międzynarodowy kongres prawniczy w Rzymie	.1081
Międzynarodowy kongres tomistyczny w Poznaniu, przez mgr. L. Całkę	1084
Dziesięciolecie „Głosu Prawa”.	.1086
Towarzystwa prawnicze	.1087
Konkursy Polskiej Akademji Umiejętności	.1089
Z Komisji Kodyfikacyjnej	.1090
Fundusz wydawniczy „Ruchu”.	.850, 1090